

СТ А Н О В И Щ Е

за

Дисертационният труд на Евгений Шевкенов

„Исторически контекст и анализ на Моцартовите цигулкови концерти KV 207,211,216 и 219”

За придобиване на научната и образователна степен „доктор”

Към катедра „Класическо и Поп и джаз изпълнителско изкуство” при Факултет „Музикална педагогика” в АМТИИ „проф.Асен Диамандиев” град Пловдив

от

Професор д-р Деян Павлов – преподавател по „Оперно пеене с диригент” катедра „Музикално-сценични изкуства” –Вокален Факултет и „Оперно – симфонично дирижиране” в катедра „Композитори и диригенти” в ТКДФ на Национална Музикална Академия „проф. Панчо Владигеров” – град София

Евгений Шевкенов е роден през 1971г. в град Пловдив в семейство на изтъкнати и уважавани музиканти. След завъешването на Музикалното училище в град Пловдив е приет в Националната музикална академия в София и Университета за музика във Виена. Като ученик и студент става носител на редица наши и международни награди. По време на следването си в продължение на 5 концертни сезона е част от Виенска филхармония и Оркестъра на Виенската опера. През 2000 година получава Почетно австрийско гражданство за извънредни постижения и особени заслуги към Австрия като музикант, връчвано от Правителството на Република Австрия и Кметството на Виена.

От 2000 до 2014 г. е професор по цигулка във Виенската консерватория” Густав Малер”, където е и заместник-ректор един мандат. От 2014 г. до момента е професор по цигулка, камерна музика и оркестър в Консерватория” Рихард Вагнер” във Виена и от 2013 г. насам професор във Виенския Летен Музиксеминар, провеждан ежегодно в Държавния Университет по музика.

В досегашната си забележителна кариера като солист и диригент е концертирал в близо 40 държави по целия свят, включително в най-престижните концертни зали като Музикферайн и Концертхаус Виена, Карнеги Хол Ню Йорк, Гашайг Мюнхенска

Филхармония, Пещи Вигадо Будапеща, Конуей Хол Лондон, Беяс Артес Мексико сити, Сеул Арт Център, Метрополитен Център Токио, Осака Симфони Хол и др.

Дисертационният труд се състои от 200 страници: Увод, Първа глава с шест подточки, Втора глава с осем подточки, Заключение, Приноси, Публикации и Ползвана литература.

В **Увода** е формулирана основната цел на труда, а именно да се предложи задълбочен и солидно аргументиран процесуален анализ, който обосновава да се разтълкува формата и съдържанието на Моцартовите цигулкови концерти на базата на широк спектър от контекстуална фактология, по отношение на историко-политическия и философско-научен контекст на епохата на Просвещението, в светлината на тенденциите в обществото и изкуството, обусловили появата на феномена Моцарт. **Методът за постигането на целта** - аналитична комбинация от формулиране и прилагане на синкретични смислови формули, базирани на конкретни семантични музикални кодове, характерни за Моцартовия музикален език и стил, аргументирани чрез тълкуване на употребата и съчетаването на отделни съставни музикални елементи. **Ползите** от труда обхващат не само гореспоменатия научен принос, но се простират и в умишлено търсената практическа насоченост на зададената информация, реално подпомагаща колегите музиканти - изпълнители, педагози, ученици и студенти - в търсенията им на исторически правдиво аргументирана, стилово убедителна и в крайна сметка емоционално и интелектуално завладяваща интерпретация. **Актуалността на разработваната в настоящия труд тема** е основана на съвременния научен и интерпретаторски подход.

Първа глава – Контекстът/ първа подточка/ е обща историческа информация, която преминава през факти и години свързани с политическите реформи и отражението върху изкуството. Втората точка – „Литература, философия и наука през 18 век“ Разглеждането на литература, философия и наука в една глава се явява следствие на определена логика, вътрешно обусловена от неоспоримо енциклопедичния характер на епохата. В огромната си част, почти без съществени изключения, философите от това историческо време са и писатели, учените - също така и философи, а писателите същевременно учени. Обърнато е внимание на конкретни индикации за предстоящите фактически обществени промени, предизвестени във философската мисъл и литературни течения и тенденции. Следвайки продължената смислова пътека в това развитие, произтичаща от края на 17 век са открити имената на философи, математици и откриватели. Респективно продължили развитието на други именити таланти на немската и европейската литература през 18 век. В трета точка се обръща внимание на музикалната предистория обусловила появата на феномена Моцарт, на директните и косвени влияния на отделни личности, школи и музикални течения, както и на някои специфични жанрове и форми, оказали се от значение не само общо за Моцартовия композиционен стил, но и за конкретно разглежданите тук цигулкови концерти. Четвърта точка – „Творчески път преди написването на цигулковите концерти“ дава общ поглед върху индивидуалната творческа еволюция на композитора до написването на цигулковите концерти KV 207, 211, 216, 218 и 219. Самият факт, че се появява интензивен процес на композиторско израстване до едва деветнадесетгодишна възраст, свидетелства красноречиво за уникалността и неповторимостта на Моцартовия гений, за неговата извънредно ранна зрялост и феноменална творческа съдба.

Втора глава – Анализ- започва с „Анатомия“, която ни доказва, че чрез музикалния език, като една стройна система за комуникация се базира на ясно определени и индивидуално разпознаваеми компоненти, които са в постоянно активно взаимодействие помежду си. Панорамната картина на петте концерта разкрива един извънредно интересен поглед, ясно отделящ първите два от следващите три концерта. Докторантът прави сравнителен обзор, като съставна част на детайлния сравнителен анализ на тези пет произведения. В тази подточка от втора глава приоритет се явява скицирането на едрите щрихи в общата картина на разглежданите цигулкови концерти, за сметка на по- детайлния подход в линейния

анализ на отделните творби по-нататък. Сравнени са една с друга поредните първа, втора и трета части, както и отделните им структурни елементи - експозиция, среден дял, реприза, рондо рефрен, куплетни дялове. На сравнителен анализ и дефиниция подлежат съответно главни и странични теми, политематизма и оформените чрез него големи тематични зони, тоналната драматургия, метричните и темпови решения. Сравнителният обзор завършва с обобщаваща апология на влиянието на оперите на Моцарт върху концертите му.

От четвърта до осма подточка са анализирани с професионална, интерпретаторска и новаторска инвенция, поднасяйки пълен анализ на всеки детайл, от който се състои всяка част / форма, модели, тематика, посочени проблеми с номер на тактовете и т.н./ Анализ, който би бил невероятно полезен за всеки, който посегне да изпълнява дадените концерти - посочено в заключението.

Приносите на този труд са:

- За първи път Моцартовите цигулкови концерти се разглеждат и анализират на базата на историко-политическия и философско-научен контекст на епохата на Просвещението, в светлината на тенденциите в обществото и изкуството, обусловили появата на феномена Моцарт

- За първи път в българското музиковедие се предлага подробен анализ на избраните произведения

- Приложен е иновативен аналитичен метод, комбинация от формулиране и прилагане на синкретични смислови формули, базирани на конкретни семантични музикални кодове, характерни за Моцартовия музикален език и стил.

- Гореспоменатият иновативен аналитичен метод представлява модел за глобално систематизиране на универсален подход към граматиката, семантиката и семиотиката на езика на музиката, което го прави универсално приложим към всевъзможни композитори и стилови направления

- В хода на изследването са цитирани важни източници, приведени са голям брой примери и пояснителни таблици

- Аргументирани е тезата за глобалния театрално-оперен генезис на Моцартовата инструментална музика, в частност на избраните за анализ пет цигулкови концерта

- Формулирана е оригинална хипотеза за датироване на опус 211 като най-ранния цигулков концерт

- Освен научно-изследователска, трудът има и практико-приложна стойност, предлагайки алтернативна иновативна система, която може да обогати съществуващите практики.

Литературата, която е използвана е подредена и описана изключително подробно от докторанта с всички необходими препратки към всеки пример.

След като се запознах подробно с този интересен дисертационен труд убедено предлагам да бъде присъдена научно-образователната степен „доктор“ на Евгений Шевкенов.

28.10.2022г.

Професор д-р ДЕЯН ПАВЛОВ